GAZETA LWOWSKA.

Sobota **Ner. 20.** 15. lutego 1840.

P r z e g l ą d a r t y k u ł ó w.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpanija.

Cabrera, tylekrotnie w raportach krystynistowskich zmarłym ogłaszany, dał właśnie znak życia, i z Hervas, gdzie jak wiadomo był chorobą złożony, wydał dnia 8. stycznia odezwę do »żołniérzy wojska rewolucyjnego«, usiłując nakłonić ich do opuszczenia bronionéj przez nich sprawy.

W Logrono, Nawarze, Alawie i Guipuzkoi zwycięztwo umiarkowanych jest pewném w wyborach. Biskaja postanowiła nie posyłać do Kortezów żadnych deputowanych. — Zurbano chciał z dwoma batalijonami, którym dał mundury karlistowskie, niespodzianie Segurę opanować; lecz załoga odkrywszy tę zdradę ze znaczną odparła go stratą.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Na posiedzeniu izby niższéj d. 27. stycznia, pięciu nowo-obranych członków parlamentu, między tymi cztérech Whigów, składało przysięgę. — Następnie lord John Russel kazał odczytać podanie drukarza izby, pana Hansard, według którego Stockdale przez swego adwokata, pana Tomasza Burton Howard, którego izba zaledwo-co skarciła, zaniósł nową przeciw pomienionemu drukarzowi skargę, o powtórne wydanie raportu parlamentowego, zawiérającego obrażające honor obwinienie Stockdala. Na wniosek lorda John Russel uchwalono 181 głosami przeciw 67, by pana Howard niezwłocznie przed kratki izby wezwać. — P. G. Palmer zapytał potém ministrów, ażali jest co prawdy w téj wieści, że Królowéj zezwolona lista cywilna nie wystarcza, i że znaczne ma długi. Lord John Russel odpowiedział, że sam słyszał, iż takie wieści są w obiegu; wszelako zaręczyć może, iż one są zupełnie bezzasadne. — Izba zamieniła się potém w wydział skarbu, dla naradzenia się nad wnioskiem ministeryjalnym, pod względem zezwolenia na roczny apanaż 50,000 funt. szt. dla księcia Alberta, przyszłego małżonka Królowéj. Po odczytaniu ściągającéj się na ten wniosek rezolucyi, zabrał głos p. Hume, udowodniając w długiéj mowie zarzuty swoje przeciw wielkości summy 50,000 funt. szt. — Galignaniego *Messenger* z dnia 31. stycznia donosząc o pomienioném posiedzeniu, powiada: »Do wniosku lorda John Russel, by księciu Albertowi na roczny dochód 50,000 funt. szt. zezwolić, dodał p. Hume poprawkę, by summę tę na 21,000 funt. szt. zmniejszyć, gdyż taki jest roczny apanaż innych członków rodziny królewskiéj. Poprawkę pana Hume, po niejakich rozprawach, 305 głosami przeciw 38 odrzucono. Pułkownik Sibthorp podał następnie poprawkę, by summę mającą być zezwoloną, na 30,000 funt. pomniejszyć; wniosek ten 262 głosami przeciw 158, przeto znaczną większością 104 głosów przyjęto. Sir Rob. Peel i znaczna ilość konserwatystów, głosowali za tém ostatniém pomniejszeniem.« — W mowie Sir Rob. Peel najistotniejszém było to oświadczenie, że zdaje się mu, iż 30,000 funt. szt. jest dostateczném opatrzeniem księcia Alberta, jak długo z małżeństwa jego z Królową żadnego potomstwa nie będzie; co gdy nastąpi, wtedy ze wszech miar gotów będzie na taką summę zezwolić, która byłaby dostateczną do opędzenia powiększonych wydatków, i postawiłaby księcia w takiém położeniu, jakie odpowiedziałoby godności ojca rodziny królewskiéj.

Journal des Debats z dnia 31. stycznia pisze: »Dnia wczorajszego wieczorem otrzymano wia-

)(

domość przez nadzwyczajną sposobność, że ministeryjum angielskie poniosło dwukrotną klęskę w izbie gmin i w izbie lordów w dwóch pytaniach, ściągających się do ożenienia Księcia Alberta z Królową. Żądana przez ministeryjum dla Księcia Alberta dotacyję 50,000 funt. szt. (1,250,000 fr.) zmniejszyła izba niższa na 30,000 funt. (750,000 fr.) Na pomniejszenie to 262 głosami przeciw 158 wotowano. — W izbie lordów na wniosek księcia Wellingtona odłożono tymczasowie przedłożony przez ministeryjum bil, wyznaczający godność przyszłego małżonka Królowéj przed angielskimi książętami krwie królewskiéj.«

Na posiedzeniu izby niższéj dnia 28go stycznia Sir J. Y. Buller podał zapowiedzianą przez siebie mocyję następującéj treści: »Że ministeryjum Jéj Król. Mości w teraźniejszym składzie swoim, zaufania téj izby nie posiada.« Gdy nad mocyją tą aż po północy rozprawiano, dalsze nad nią debaty, na wniosek pana Litton, do następnego wieczora odłożono.

Na posiedzeniu izby niższéj dnia tegoż zapytał p. Maclean, stosownie do wydanego przez urząd skarbowy oświadczenia, ażali rząd w istocie nie myśli wynagrodzić właścicieli *opium*, wydanego w Kantonie na rozporządzenie kapitana Elliot, lubo kapitan imieniem rządu wynagrodzenie zapewnił. Lord Palmerston odpowiedział, że rząd zamyśla w istocie działać stosownie do tego oświadczenia. Na dalsze zapytanie odpowiedział lord Palmerston, że rząd portugalski okazuje się skłonnym do wypełnienia żądań Anglii; co się zaś dotycze żądań Anglii do Hiszpanii, na zaspokojenie ich nalégać nie można, jak długo się tam jeszcze wojna domowa nie skończyła. P. Muntz, nowo-obrany liberalny członek z Birminghamu, składał przysięgę na początku posiedzenia. Głównym przedmiotem posiedzenia tego był powyższy wniosek Torysa Sir Johna Yarde Bullera, względem nieufności izby w ministrach. Alderman Thompson wspierał ten wniosek, przyczém rozebrał i zganił politykę ministeryjalną we wszystkich jéj gałęziach: Mianowanie Frosta sędzią pokoju w Monmouth, ubytek przychodów państwa, brak w skarbie, zatamowanie handlu z Chinami, upadek handlu w Ameryce południowéj w skutek blokad francuzkich, wdzieranie się Francyi do Senegalu, zatargi kanadyjskie — te były punkty, które pomieszane razem ministeryjum zarzucał. Odpowiedział mu Sir G. Grey, nad-sędzia w wojsku. Zarzut, jakoby teraźniejsze ministeryjum przez agitacyję, którą bil reformy do skutku przyprowadziło, wywołało zamachy Chartystów, odparł twierdzeniem, że bil ten utrzymał się nie zabiegami jednego człowieka, lub jednéj partyi, lecz połączonemi usiłowaniami całego narodu. Zasadą teraznicjszego ministeryjum jest powolna reforma i ulepszenie; zasadą jego przeciwników jest opór wszelkim dalszym postępom na drodze reformy. »Za pomocą téj zasady« tak kończył mowę swoję« otworzyli ministrowie handlowi angielskiemu porty Wschodu; 800,000 współbliźnich oswobodzili z jarzma niewoli; angielskie i irlandzkie korporacyje poddali pod wybór ludu; za pomocą téj zasady zasiadamy w téj izbie nie jak utwory drugich, lecz jak wolni niepodlegli członkowie parlamentu. (Oklaski.) To są pomniki, które, gdy zatargi stronnictw przebrzmieją, przejdą do potomności i pozyskają uszanowanie i podziwienie wieków. Te są zasady, których zaparcia się obecnie izba żąda; ale gdy mnie tu, co do mojéj osoby, nie mniemano, bym się tych zasad wyrzekł; ale gdy zdaniem mojém izba angielska gmin dać może na taką propozycyję jednę tylko odpowiedź; wnoszę przeto na wyraźne, stanowcze odrzucenie wniosku zacnego baroneta z strony przeciwnéj« Na témże posiedzeniu mówili jeszcze: lord G. Somerset, p. Colquhoun i p. Israeli za, a pp. Hawes, Gisborne, Sir H. Verney, Ewart (radykalista) i A. White przeciw wnioskowi Sir J. Bullera pod względem nieufności w ministrach.

Na posiedzeniu izby niższéj d. 29. stycznia toczono daléj rozprawy. P. Litton rozpoczął debaty mową za wnioskiem. Pułkownik Sibthorpe złożył na stole izby prośbę o jak najprędsze oddalenie ministrów, do czego sam się przychylił. Rozprawy o tych przedmiotach potrwają może przez cały tydzień, a może dopiéro dnia 3. lutego się skończą. Ministrowie liczą na większość tylko 12 do 15 głosów.

Morning-Post donosi, że Król Hanowerski miał w istocie zamiar odwidzić Anglię, lecz odłożył to na teraz z powodu śmierci margrabiny Hessen-Homburskiéj. Gdy sprawy hanowerskie pozwolą, Król w ciągu lata, zapewne w czerwcu, do Anglii przybędzie. Lecz pobyt JKMości w Anglii dłużéj niż trzy tygodnie nie potrwa.

Opuszczenie twierdzy Passages ze strony załogi angielskiéj zdaje się być niezawodném, gdyż *Globe* donosi, że stojące w Hiszpanii wojsko od marynarki Królowéj Wielkiéj Brytanii znajduje się w téj chwili w powrocie do Anglii, czém potwierdza się wiadomość, dawniéj o tém w piśmie francuzkiém *la Presse* umieszczona.

Z dobrego źródła miała do Anglii nadejść wiadomość, że za armiją indyjską, będącą pod je-

nerałem Keane w odwrocie z Kabulu do Indyjów, wysłano gońca z doniesieniem, że Dost Mohammed Chan pokazał się raptownie ze znacznym oddziałem wojska w pobliżu Ghizny, i że się zabiéra do odebrania téj twierdzy. W skutek tego armija indyjska w pospiesznych marszach zwróciła się na powrót, dla ochronienia Ghizny od grożącego jéj niebezpieczeństwa.

Francyja.

Moniteur Parisien z dnia 31. stycznia wieczorem zawiéra wyrok, wydany przez sąd parów w dniu pomienionym, w procesie przeciw sprawcom i uczestnikom powstania majowego z upłynionego roku. Blanqui (Ludwik August) skazany jest na śmierć; Guignot i Elie na pietnastoletnie więzienie; Bonnefonds, Hendrick, Herbulet, Godard, Vallieres i Dubordieu na dziesięcletnie więzienie; Espinousse i Dugrospré na siedmletnie więzienie; Charles, Piefort, Focillon, Lombard, Simon, Hubert, Petreman, Evanno, Dupony, Druy, Gerard, Bouvrand i Buisson na pięcletnie więzienie; Behasse, Bourdou i Leherícy na pięcletnie zamknięcie. — Obżałowanych Moulines i Huart uwolniono dla braku dostatecznych dowodów.

Constitutionnel donosi, że Król wyrok śmierci, wydany na Augusta Blanqui, w inną karę zamienił. Małżonka skazanego na śmierć i starszy brat jego, członek instytutu, zaraz po wyroku udali się do Króla i otrzymali od JKMości zaspokajające zapewnienia.

Izba deputowanych zebrała się dnia 30. stycznia w biurach swoich dosyć zupełnie, dla uprzedniego naradzenia się nad wnioskiem o dotacyi Księcia Nemours. PP. Guizot, Thiers i Odilon-Barrot bardzo wcześno przybyli. Z wyboru członków do komisyi, mającéj się zająć tą sprawą, okazało się, że wniosek o dotacyi otrzymał w biurach znaczną większość. Sześć biur jest za nim i tylko trzy są przeciwne. — W siódmém biurze p. Thiers wyrażał się bardzo dobitnie na korzyść przywileju banku, bronił banku przeciw kilku zarzutom, i przypomniał, że takowy roku 1830 pomógł rządowi raz 30 późniéj 120 milijonami.

Minister skarbu ma być upoważnionym do przedłożenia izbie stanu wydatków listy cywilnéj, z którego okaże się zaległości 17 milijonów, co wniosek o wyposażenie Księcia Nemours usprawiedliwia.

Rozpoznaniem wniosku do ustawy pod względem dotacyi Księcia Nemours zająć się mająca komisyja, mianowała dnia 31. stycznia pana F. Delessert prezydentem, a pana Quesnault sekretarzem. — Według dziennika *Commerce* z dnia 1. lutego, wnioskując z oświadczeń, zaszłych dnia poprzedniczego w biurach i w sali naradczéj izby deputowanych, zdaje się być rzeczą wątpliwą, ażali izby przyjmą bez zmiany zaprojektowaną dla Księcia Nemours dotacyję. Większość deputowanych nie zdaje się chcieć zezwolić na zawsze na tę dotacyję, lecz ma być wniesioną poprawka, podług któréj pomieniona dotacyja ma pomniejszeniu uledz, gdyby się odmieniły pieniężne okoliczności Królewicza, spodziéwającego się znacznych spadkobierstw.

Journal des Debats pisze pod dniem 1. lutego: »Według listów z Londynu z dnia 29go stycznia, zdaje się nam, że zapewnić możemy, iż zawarcie traktatu między Angliją i Rossyją o sprawach wschodnich, ani nie jest tak pewném, ani tak blizkiém, jak z początku sądzono.«

Statek parowy *Styx*, który Algiér dnia 25go stycznia opuścił, zawinął dnia 29go do zatoki tulońskiéj. Marszałek Valée przygotowując się do przyszłéj wyprawy, tymczasowie poczynił środki do wojskowego uorganizowania prowincyi Algiéru. Jenerał Corbin obejmie dowództwo nad miastem Algiérem i zalogami miejsc warownych w okolicy, jak długo marszałek w polu znajdować się będzie.

Według listu z Algiéru z dnia 17go stycznia, kazał Abd-el-Kader swoje warownie poznosić, a na krańcach puszczy powystawiać miejsca schronienia, które od wszelkiego napadu ze strony Francuzów zabezpieczył. Dawniéj już płacił Hadszutom za głowę Francuza, teraz tę cenę znacznie podwyższył. Marabut Tedszyni rozpoczął wyprawę przeciw Abd-el-Kaderowi.

Prussy.

Pod dniem 3. b. m. donoszą z Gdańska, że Wisła przy ujściu do morza, oczyściła się już z lodów i woda zaczęła opadać; lecz główna odnoga Wisły, przy wiosce Neufähr, uległa nadzwyczajnemu wypadkowi: prąd rzéki przedarł się przez zaspy piasczyste, oddzielające brzeg rzéki od morza, i nowe otworzył sobie koryto. Ośm domów stojących w tym punkcie, woda uniosła. Trudno przewidzieć dalsze skutki tego wypadku, i czy przerwa przez rzékę zrobiona, da się kiedy zapełnić; w razie bowiem przeciwnym, utrudniona upływem bocznym żegluga, musiałaby być za pomocą śluz wspiéraną. (*K. W.*)

Królestwo Polskie.

— *Z Warszawy d. 7. lutego.* —

Z mocy ukazu JCMości z dnia 2. stycznia r. b. wydanego do Rady Państwa, prezes departamentu

praw w téjże radzie, radzca tajny Błudow, zasiadać ma również w departamencie do spraw Królestwa Polskiego, oraz przewodniczyć mu w razie nieobecności prezesa, Jenerał-Feldmarszałka Księcia Erywańskiego. (*G. Por.*)

Doszła tu wiadomość z Edymburga, stolicy Szkocyi, iż dnia 11go z. m. w tameczným kościele katolickim, odbył się obrzęd zaślubin hrabiego Augusta Potockiego, syna hrabiego Alexandra Potockiego, Wielkiego Koniuszego dworu JCKMości, i Anny z hrabiów Tyszkiewiczów, z hrabianką Alexandrą Potocką, córką Stanisława hr. Potockiego, b. Wielkiego Mistrza obrzędów dworu JCMości, i hrabianki Branickiéj, piérwszego ślubu księżnéj Sanguszkowéj. Błogosławił miejscowy biskup, otoczony licznem duchowieństwem. Po obrzędzie religijnym, młodzi małżonkowie udali się do majętności wiejskiéj lorda Dunmore, gdzie mieli przez kilka dni zabawić; małżonka tego lorda jest wnuczką hrabiego Woronzowa, byłego ambasadora Rossyi; urodzona z córki tegoż lady Pembroke, a siostry teraźniejszego gubernatora Krymu. Nowożeńcy odwidzili sąsiednie znakomite domy, i są w Warszawie spodziéwani w przyszłym miesiącu. (Jeden z dzienników paryzkich (*la Gueppe*), donosząc o mających nastąpić zaślubinach téj pary, opisał wyprawę panny-młodéj, wartującą 200,000 franków. (*K. W.*)

Multany i Wołoszczyzna.

Dokończenie mowy, mianéj na zgromadzeniu Stanów przez Hospodara Alexandra Ghikę d. 23go grudnia, a wyjętéj z Tygodnika Siedmiogrodzkiego:

»Część kryminalna naszego ustawodawstwa nie zgadza się z naszemi moralnemi postępami, żąda reformy i złożona jest także w archiwach WPanów. Potrzeba nieodzownie, byście się WPanowie w ciągu tegorocznych posiedzeń zajęli rozpoznaniem tego przedmiotu.«

»Oprócz tego przypominamy szanownemu zgromadzeniu jeszcze dwie inne sprawy, które na posiedzeniach dwóch lat ostatnich niezałatwionemi pozostały; mniemam tu: obiór metropolity według przepisanych form, i wyjaśnienie niektórych do własności gruntowéj przywiązanych powinności.«

»Ustały powody, które dawniéj odwleczenia piérwszéj z tych spraw wymagały, o czém szanownemu zgromadzeniu jeneralnemu doniesiono — ponieważ dochody metropolii są już uporządkowane, a wewnętrzna jéj organizacyja została ile możności urządzoną, stosownie do dotychczasowego ustawodawstwa. Druga zaś sprawa dotyczé się z jednéj strony zbytnéj ilości gruntów (*Pogonów*) i bydła pociągowego, przeznaczonego dla opłacających czynsze (*Clacaschów*), a z drugiéj strony czasu dawania czynszów od każdego produktu w szczególności. Obszérne wyłuszczenie obustronnych interesów jest w tym względzie potrzebne, ażeby zachodzące od niejakiego czasu skargi ustały.«

»Przynależni do tego naczelnicy wydziałów zawiadomią WPanów o stanie kraju, a wtedy Mości Panowie przekonacie się, że ludność w takim stosunku wzrosła, jak w krajach najdoskonaléj uorganizowanych, co jest niezaprzeczonym dowodem dobrego bytu i spokojności, w jakich się znajdujemy.«

»Publiczne oświécenie zyskało na pożądaném rozwinięciu przez nadzwyczajne rozszérzenie nauczycieli po miastach i włościach i przez założenie szkół po wszystkich miejscach. — Oprócz dwóch pod tymczasowym rządem założonych miast wolnych, Brailowa i Giurgiewa, które po dziś-dzień ludniejszemi i piękniejszemi się stały, powstały znowu podług dobrze ułożonych planow trzy inne wolne miasta, to jest Seweryn, Turnul i Alexandryja. — Narodowa siła zbrojna zakwatérowana jest obecnie w nowo zbudowanych koszarach, tak w téj stolicy, jakoteż w Krajowéj, Brailowie i Giurgiewie.«

»Dla podniesienia handlu budują właśnie regularne i trwałe gościńce ku granicom kraju, którego bilans już teraz 20 milijonów (piastrów) na korzyść jego wynosi. — Zasobne magazyny po włościach są dostatecznie napełnione. — Majątek miast i włości, lubo takowe znaczne ulepszenia poczyniły, w dobrym jest stanie.«

»Służba krajowéj siły zbrojnéj i włości kordonowych na linii nad-dunajskiéj, wypełnianą jest z taką dokładnością, jaka jedynie była w stanie przeszkodzić na przestrzeni 120 godzin dostaniu się zarazy morowéj do Księstwa, podczas gdy takowa już od lat dwóch prawy brzég Dunaju nawidza. Nareszcie dla ulżenia komunikacyi zbudowano trzy nowe kwarantanny koło Sewerynu, Oltenicy i Brailowa, z których dwie piérwsze zupełnie wybudowane już są na użytek obrócone, trzecia zaś w przyszłym roku ukończoną będzie.«.

»Ten, Mości Panowie! jest obecny stan tego Księztwa. Cieszmy się, moi Panowie, wewnętrzną pomyślnością, jaką nam pokojem w Europie zaręczono. Cieszmy się zaufaniem, jakie obcy nawet w rządzie Wołoszczyzny pokładają. Nie sądzcie Mości Panowie, iżby gabinety chciały stan tych krajów przez potwarców poznać,

gdyż dobre porozumienie z reprezentantami zawierzytelnionych u nas obcych mocarstw, dowodzi dostatecznie, że zasady i sposób myślenia naszego rządu są od nich poważane. Przeto niech zniknie między nami wszelkie nieporozumienie; spokojność i umiarkowanie niech będą panującemi na obradach WPanów! W tych, Mości Panowie! prawny udział Wam przynależy, bądź jako właścicielom dóbr, bądź jako wykonywującym członkom rządu, według posady, jaką w administracyjnym lub sądowniczym wydziale zajmujecie. Tym tylko sposobem wdzięczności współczesnych i potomności naszéj godnymi się okażemy.«

»Pokładając zupełne zaufanie w mądrości i wiadomościach WPanów, polégamy zawsze na Ich pomocy.«

»Wielki Postelnik Sekretarz Stanu ma polecenie tok urzędowych czynności wręczyć szanownemu zgromadzeniu.«

Egipt.

Journal des österreich. Lloyd zawiéra list z Alexandryi pod d. 16. stycznia: »Nie spodziéwaj się WPan dziś odemnie żadnych szczególnych doniesień o ruchu naszego handlu: o interesach w obecném położeniu rzeczy ani myśléć można. Wice-Król oświadczył nareszcie ostatecznie, że ani na krok od swych dawniejszych warunków pokoju nie odstąpi; powiada, że nie da sobie praw przepisywać i utrzyma się przy swojém, chociażby o to do ostateczności przyjść miało. Stały umysł swój w téj mierze stara się czynem udowodnić: Alexandryja została ogłoszoną w stanie oblężenia i otrzymała 25,000 załogi; koło Mehalit Kibir, na prawym brzegu Nilu, ma być obóz na 30,000 założony, a miasta Abukir, Rozetta, Damietta i El-Arysz mocniéj obwarowane i wojskiem osadzone być mają. Kair przeznaczony jest na skład wojskowy, a oprócz tego ma być uformowanych 20 pułków milicyi, każdy po 3200 ludzi, do czego zaciągnąć mają 5000 robotników ze zbrojowni, 20,000 z różnych fabryk, a 17,000 rekrutów.« —

»Nikt ze zdatnych do broni nie jest od służby wyjętym, nawet służący u Europejczyków Arabowie muszą iść do wojska. Jenerałem naczelnym téj nowo formującéj się milicyi mianowano właśnie Seid Achmeta El Garbi. Na ulicach naszego miasta ciągle ćwiczą w broni tureckich i arabskich żołniérzy; wojsko na flocie wprawia się również w dawaniu ognia, zgoła wszystko ma tu postać wojenną. Nieukontentowanie Arabów głośno się objawia i żyjemy tu, jak sobie pomyśléć można, w trwożném oczekiwaniu najbliższéj przyszłości. Co się tycze rozporządzeń pod względem zdrowia, dawniéjsze środki zaradcze są dotąd jeszcze przetrzegane, i p. Burrin, były sekretarz administracyi zdrowia, miał otrzymać polecenie uorganizować takowę na nowy odpowiedni zamiarowi sposób. Lecz niestety muszę donieść WPanu, że onegdaj zdarzył się tutaj jeden przypadek zarazy morowéj.«

NOWINY LWOWSKIE.

Bal u Jego Ces. Mości Najdostojniejszego Arcyksięcia jeneralnego Gubernatora na dzień 11. b. m. przeznaczony, z powodu nadeszłéj wiadomości o śmierci Arcyksiężniczki Maryi Anny, aż na dzień 23. b. m. odłożonym został. — Reduta d. 11go, lubo nie tak była liczna jak poprzednia, jednakże była dość piękną, gdyż przeszło 1500 osób na niéj się znajdowało. — Resurs na Strzelnicy był również bardzo liczny i świetny. Gościło tam niemal 500 osób, które się aż do rana bawiły. — Tegoż samego dnia wydarzył się nieszczęśliwy przypadek; w jednym domu na Przedmieściu Krakowskiém przez Żydów zamieszkanym, zawaliła się nagle piwnica, i zasypała wszystkich jego mieszkańców rumowiskiem. Nieszczęśliwym tym mieszkańcom powiodło się przecież, chociaż z trudnością, z pod-gruzów się wydobyć, prócz dwojga dzieci, które zaraz z początku walące się mury zabiły. — Słyszymy, iż towarzystwo tutejszych operzystów niemieckich przedstawić ma niezadługo operę Majerbera pod nazwą: *Guelfowie i Gibellinowie w Pizie.* — Późniéj doniesiemy o dramacie hrabi Karśnickiego, pod nazwą: *Ami*, czyli: *Polowanie na dworze Królowéj Elżbiéty*, któráto nazwa *Ami* jest z angielskiego, i ma oznaczać Emmy; ale dla czego nazwę Emmy na Ami przechrzczono, tego pojąć nie możemy; spodziéwamy się przecież, iż nie dla tego, jakoby wymawianie tego nazwiska było nam niewiadomém. Y***

Zaszczytnie znany nasz malarz p. Aloizy Rajchan, ukończył właśnie poruczony mu przez C. K. Rząd krajowy obraz *St. Franciszka Serafickiego*, dla kościoła parafijalnego w Wisznicy na Bukowinie. Z polecenia tego wywiązał się z zadowoleniem znawców.

Pan Kocipiński, o którymeśmy w nr. 14 »Gazety« naszéj w »Nowinach« wspomnieli, wydał teraz: *Polones* i *Cztéry Mazury*, które publiczność nasza, zachęcając młodego artystę, z upodobaniem przyjęła. (9.)

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Nieurzędowe.)

Targ na woły we Lwowie d. 10. lutego 1840.

Z przypędzonych 96 sztuk wołów w 4 partyjach, sprzedano rzeźnikom tutejszym, a mianowicie: Dawid Fruchtmann z Kałusza, 24 sztuk, ważących mięsa 13½ a łoju 1½ kamienia, po 87 zr. 30 kr.; Leib Bergmann z Brzeżan, 26 sztuk, ważących mięsa 13 a łoju 1¼ kamienia, po 93 zr.; Mojżesz Bauer z Rozdołu, 30 sztuk, ważących mięsa 13¾ a łoju 1¾ kamienia, po 98 zr. 45 kr. i 16 sztuk, ważących mięsa 12¾ a łoju 1¼ kamienia, po 90 zr. w. w.

W miesiącu styczniu 1840 przywieziono do Lwowa: chleba 3306 cetn. 88 ℔; a mąki 14,573 cetnarów 81 ℔.

Ze Szlązka Pruskiego (w lutym 1840 r.) — Próby uprawy rośliny olejnéj *Madia sativa*, będą się odbywać w roku bieżącym po wszystkich dobrach królewskich naszéj prowincyi, a to w skutek dotychczasowych doświadczeń radzcy urzędowego Koppe w dobrach królewskich Wollup, któreto doświadczenia dobrze się powiodły. Robiono je:

a) Na gruncie nadrzécznym średniéj jakości, *b*) na gruncie nadrzécznym poślednim, *c*) na gruncie wyższym jęczmiennym 2giej klasy, *d*) na gruncie wyższym jęczmiennym 1széj klasy. Z jednego morga pruskiego otrzymano:

na	z wysianych	wydatku w ziarnie	w wadze	wydatku oleju
a)	1 ℔ 22½ łótów,	10⅗ szefli, *)	575 ℔	156 ℔
b)	4 ℔ 16 »	4½ »	247½ ℔	86 ℔
c)		10½ »	636 ℔	174 ℔
d)	3 ℔ — »	9 »	540 ℔	150 ℔

Tak zwane Rohańskie ziemniaki, według doświadczeń w Górnym Szlązku odbytych, wydały wprawdzie plon obfity, ale nie są szczególniejszego smaku. Dla tego też tylko do gorzelni i dla bydła ich używają.

Ponieważ na cukier z buraków jest odbyt po cenie mało co niższéj od kolonijalnego, fabryki nasze wyrabiają ten cukier ciągle. Powstaje także nowa fabryka cukru z buraków w Puszkowie, w obwodzie Świdnickim.

(*Preuss. Handl. Zeit.*)

*) Jeden szefel czyni naszych 14 garncy prawie. (Przypisek Redakcyi.)

Wrocław d. 1. lutego 1840. Kupna ordynaryjnéj polskiéj wełny cetnar na 43 do 53 tal. pr. trwają ciągle i gatunki te po niezmienionych cenach są poszukiwanym towarem. Przeciwnie zaś na wszelkie cieńsze gatunki wełny zawsze jeszcze nie masz kupca, a jeźli kiedy niekiedy przyjdzie jaka przedaż do skutku, to nie inaczéj jak po cenach o 15 do 20 talarów pr. na cetnarze niższych od cen, jakie były na naszym ostatnim jarmarku czerwcowym. (*Preus. Handl. Zeit.*)

Hamburg d. 4. *lutego* 1840. W ostatnim tygodniu zakupiono tu na wyprowadzenie do Anglii kilka znacznych partyj wełny meklenburskiéj w runach, cetnar po 51 do 57 talarów pr., a nawet jednę małą partyję bardzo cienkiéj wełny zapłacono cetnar po 60 talarów pr. Atoli tylko na bardzo czysto wypraną wełnę wzgląd był miany. (*Preus. Handl. Zeit.*)

Londyn. (Wyjątek z ogólnego zdania sprawy łz d. 28. stycznia 1840.) — Ostatnie zbiory w połączonych Królestwach Wielkiéj Brytanii wprawdzie trochę nie dopisały i nié masz z nich tak pięknego ziarna jak ze zwyczajnych dobrych zbiorów, atoli co się tyczé ilości, to ta zdaje się być zaspokajającą. Na wszelki przypadek sądzą, iż do lata obejdzie się bez dowozów z zagranicy.*) — Siejba ozimin w ostatnich trzech miesiącach przerywaną była często przez ulewne dészcze, co rządziło niejaką obawę o żniwa w r. 1840; atoli doświadczeni gospodarze są tego zdania, że obawa ta jest tak jak dotąd rzecz stoi, bezzasadną. — Pszenicy zagranicznéj oclono w przeciągu roku zeszlego 2,767,000 kwarterów, a dzisiaj jest jeszcze w Anglii do 70,000 kwarterów pod kluczem królewskim. (*Preus. Handl. Zeit.*)

*) Aby mieć lepszą miarę do sądzenia o zaspokojeniu potrzeb zboża w Anglii, trzeba i na to zwrócić szczególniejszą uwagę: że Anglija dostaje z Ameryki znaczna ilość mąki. I tak w *Journal des österreichischen Lloyd* z d. 5. lutego 1840 jest doniesienie z Liworna, iż do Anglii dostawiono w tych czasach z Ameryki 40,000 baryłek mąki z zapewnieniem, że i wszelkie dalsze zamówienia będą punktualnie dopełniane. Wiadomość ta jest niespodziewanym i ciężkim ciosem dla handlu zbożowego Liworna. (Przyp. Red.)

TEATR POLSKI.

W poniedziałek: *Szkalmierzanki*, krotochwila w 3 aktach.

(Do tego Nru. Gazety dołączony jest Ner. 7. Rozmaitości.)

Redaktor J. N. Kamiński. — Nakładem Spadkobierców Franciszka Krattera.
(Drukiem Piotra Pillera we Lwowie.)

(Dod. Nad.)

DONIESIENIA LITERACKIE MUZYKALNE I ARTYSTYCZNE.